

det indrømmer jeg; thi den Gang var det ærede Medlem ikke Medlem af Rigsdagen; men Verdens Stabelse kan da ikke regnes fra den Dag, det ærede Medlem kom her ind i Rigsdagen! Der er gaaet Begivenheder forud for den. Det er en uimodsigelig Kjendsgjerning, at da det den Gang gjaldt om at forsvare den grundlovmæssige Frihed, saanedes Afstillige af de Herrer, som nu gaa saa varmt i Spidsen for denne Bevægelse. Siden have vi haft en Adresse, som det er ganske interessant at minde om; den er fra Oktober 1854; den blev vedtagen omtrent enstemmig af hele Folkethinget, og den blev bragt til Hans Majestæt Kongen. Det var en Adresse, som ikke udgik fra Folkethinget alene, men til hvilken Landstinget sluttede sig med tilsvarende Enstemmighed; den blev besvaret med et aabent Brev, som opløste Rigsdagen, og et andet, som henvendte sig til Landets Vælgere og appellerede til dem, „Folkets Kjerne“, til Forsvar for Ministeriets Anskuelse; men det fulgtes i December af et Ministerstifte. Af alle vore Ministerstifter tror jeg, at det i December 1854 er det, som kommer Tanken om et parlamentarisk Ministerium nærmest; men derved er dog rigtignot at bemærke, at den parlamentariske Krisis fremgik, ikke ved en Adresse eller ved en Udtalelse af Folkethinget alene, men fremgik efter en Udtalelse af begge Rigsdagens Afdelinger; og yderligere er derved at bemærke, at Den, som dannede Ministeriet, var en Mand, som aldeles ikke stod i noget Forhold til det parlamentariske Liv, og som aldrig havde været Medlem af nogen Forsamling, og at Ministeriet blev sammensat, vel med nogle Medlemmer af Rigsdagens Opposition, men ganske vist tillige med Afstillige, om hvilke det maatte siges, at de ikke paa nogen Maade faldt sammen med det, som havde fundet sit Udtryk i Rigsdagen, specielt i Folkethinget. Men de Herrer have i deres Adresse viist tilbage til et Præcedens, som ligger os nærmere, nemlig til hvad der skete i 1870, da Ministeriet Frijs — saaledes som de Herrer udtrykke sig i Adressen — „som Følge af en Afstemning i Folkethinget“ gik af. Ja der er jo vel et latinisk Ordsprog, der siger: „Efter, altsaa paa Grund af“. Ministeriet Frijs gik umegtelig af efter Afstemningen her i Folkethinget; men jeg skal tillade mig at benegte, at det gik af som Følge af Afstemningen; jeg tror snarere, at Sandheden er, at Afstemningen var en Følge af, at det vilde gaa af; thi Ministeriet Frijs havde aldeles tydelig givet tilkjende, at selv om Folkethinget vilde gaa ind paa den Post paa Finansloven, hvormod Striden dreiede sig, vilde Ministeriet Frijs alligevel ikke vedblive at fungere. (En Stemme: Nei, det er ikke sikkert). Er det ikke sikkert? Jo, det er saa sikkert som Noget. Det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen) stillede gjentagne Gange den Forespørgsel til Konseilspræsidenten:

„Naar vi nu stemme for denne Bevilling, vil Ministeriet saa blive?“ — men dertil svarede Konseilspræsidenten: „Nei, vi blive ikke alligevel“, og da erklærede det ærede Medlem, som hin Dag hørte til Mjertallet: „Under de Omstændigheder ville vi ikke stemme for Posten“. Nei, Sammenhængen var jo ganske vist den, at Ministeriet Frijs gik af, fordi det var træt af at regjere; havde det villet blive, saa havde det nok sat den omtalte Afstemning paa Finansloven igennem, og saa havde vi ikke haft den Krisis, som opstod, mindre paa Grund af Afstemningen, end fordi Ministeriet stillede sig, saaledes som det gjorde. Den Gang i 1870, da Ministerkrisen var indtraadt, stillede de Herrer, som nu udgjøre Mjertallet i denne Forsamling, med Understøttelse af forskjellige ærede Medlemmer, som nu glæde sig ved at høre til Mindretallet, et Forslag til en Adresse, som indbragtes af 55 Medlemmer af Thinget, og hvis Godkjendelse saaledes forud var givet. Smud denne Adresse fremkom der adskillige Indsigelser og navnlig den Indsigelse, at det ikke var et konstitutionelt Skridt overfor Hans Majestæt i den Stilling, hvori Han i Dieblisset befandt sig, — nemlig med et Ministerium, som fungerede, skjøndt det havde indgivet sin Demission, og med et vordende Ministerium, som endnu ikke var definitivt dannet — at udtale sig overfor Hans Majestæt i et Dieblis, hvor Hans konstitutionelle Ansvar ikke var dækket af nogen ansvarlig Raadgiver. Smidtid, denne Betragtning blev underkendt af Thinget; det vedtog Adressen, og deri udtaltes det, at Folkethinget, tilskyndet af Onfset om en frugtbar Samvirkelse med Hans Majestæts Regjering, tillod sig at udtale for Hans Majestæt det Onfse, at Rigsdagen i sin indeværende Samling, hvor saa mange Lovgivningsarbejder ere modne til en snarlig Afgjørelse, maatte faae Leilighed til sammen med de Mænd, som det maatte behage Hans Majestæt at vælge til Raadgivere, at aflutte de vigtigste af disse Arbejder.“ Det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen), som er Ordfører for Forslagsstillerne, erklærede nys, at Hans Majestæts Svar paa denne Adresse var „høist velvilligt.“ Det har glædet mig overordentlig at høre denne Betegnelse, thi hvis Hans Majestæt skulde give det samme Svar paa den nu foreliggende Adresse, som han gav paa Adressen den Gang, saa ved Hans Majestæt nu i Forveien, at det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds vil finde dette Svar „høist velvilligt“. Efter hvad der blev oplæst her i Thinget, løb dette Svar paa, at „det behagende Hans Majestæt skulde give det samme Svar paa den nu foreliggende Adresse, som han gav paa Adressen den Gang, saa ved Hans Majestæt nu i Forveien, at det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds vil finde dette Svar „høist velvilligt“. Efter hvad der blev oplæst her i Thinget, løb dette Svar paa, at „det behagende Hans Majestæt skulde give det samme Svar paa den nu foreliggende Adresse, som han gav paa Adressen den Gang, saa ved Hans Majestæt nu i Forveien, at det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds vil finde dette Svar „høist velvilligt“. Efter hvad der blev oplæst her i Thinget, løb dette Svar paa, at „det behagende Hans Majestæt skulde give det samme Svar paa den nu foreliggende Adresse, som han gav paa Adressen den Gang, saa ved Hans Majestæt nu i Forveien, at det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds vil finde dette Svar „høist velvilligt“. Efter hvad der blev oplæst her i Thinget, løb dette Svar paa, at „det behagende Hans Majestæt skulde give det samme Svar paa den nu foreliggende Adresse, som han gav paa Adressen den Gang, saa ved Hans Majestæt nu i Forveien, at det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds vil finde dette Svar „høist velvilligt“.